

κρίσις καὶ τὴν πονηρίαν. Ἀπέδειξε τὸ ἀκόλουθο παράδειγμα :

Στὴ Β' τάξῃ (σ. 100), βρῖσκουμε ἕνα διήγημα «Πῶς τιμωρεῖται ὁ ψεύστης Ἀντώνιος ὑπὸ τοῦ πατρὸς του». Ὁ Ἀντώνης εἶπε πρὸς τὰς Ἀθήνας εἶδε ἕνα πορτοκάλι μεγάλο σὰν καρπούζι, καὶ ὁ πατέρας του τοῦ λέγει : «Ἀπίστευτον μοὶ φαίνεται, ἀλλὰ ποῖος ἤξεύρει πάλιν ; Ἐκαστος τόπος ἔχει καὶ τὰ παραδόξά του. Ἴδου εἰς τὸν δρόμον ποῦ πηγαίνομεν ὁ ἀπαντήσωμεν μίαν γέφυραν· ὅταν διέλθῃ εἰς ὁ ὁποῖος εἶπε ψεῦδος, πίπτει καὶ θραύει τὸν πόδα του». Ὁ Ἀντώνης ἀνησυχεῖ καὶ γυρεύει νὰ μικρέψῃ τὸ πορτοκάλι, πρὸς ἀπὸ καρπούζι γίνεται πεπόνι, ἔπειτα φράπα. «Ὁ πατὴρ τοῦ Ἀντωνίου δὲν ἀπαντᾷ. Προχωροῦσιν· ὁ Ἀντώνιος εἶναι ἰδρωμένος· ἡ καρδιά του κτυπᾷ, συλλογίζεται ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶνε σοβαρὸν καὶ ὅτι δύναται νὰ θραύσῃ τὸν πόδα του. Μετ' ὀλίγον φθάνουσιν εἰς τὴν φοβερὰν γέφυραν· τότε ὁ Ἀντώνιος, πρὶν πατήσῃ ἐπ' αὐτῆς, φωνάζει : Ἐπίστευσεσθε ὅτι εἶδον τόσον μέγαν πορτοκάλιον ; Νὰ σοὶ εἶπω τὴν ἀλήθειαν ; Τὸ πορτοκάλιον, τὸ ὁποῖον εἶδον, ἦτο ὅπως ὅλα τὰ πορτοκάλια !»

Τὸ διήγημα αὐτὸ βρῖσκεται, μὴν τὸ ξεχνῶμε, σὲ ἀναγνωσματάριο διδακτικὸ, ἐγκεκριμένο ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο, γιὰ νὰ μορφώσῃ τὸ ἐλληνόπουλο καὶ νὰ τὸ κἀνὴν χρήσιμος πολίτης. Τὸ μόνον μάθημα ἕμως ποῦ μπορεῖ νὰ βγάλῃ τὸ παιδί ἀπὸ τὸ πολὺ κακογραμμένον αὐτὸ διήγημα εἶναι ἕνα μάθημα πονηρίας. Ἄν δὲν ἦταν τόσο κουτὸς ὁ Ἀντώνης, ἂν δὲν ἦταν τόσο σιχαμερὰ φοβιτσιάρης, θὰ καταλάβαινε τὴν πονηρίαν τοῦ εὐγενικοῦ πατέρα του, ποῦ γιὰ νὰ τὸν κἀνὴν νὰ ἐμολογήσῃ τὴν ψευτιά του καταφεύγει ὁ ἴδιος σὲ ἄλλῃ ψευτιά, καὶ ἔχει μόνον θὰ πιάνονταν ὁ πατέρας, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐπικυρώνονταν ἡ ψευτιά τοῦ Ἀντωνίου, ἀπρὸς θὰ περνοῦσε τὸ γεφύρι χωρὶς νὰ σπάσῃ τὸ πόδι του, καὶ θ' ἀπόδειχνε ἔτσι πὸς τὸ πορτοκάλι ἦταν μεγάλο σὰν καρπούζι. Ὡραῖο γιθικὸ μάθημα !

Η. Σ ΔΕΛΤΑ

ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ—ΚΟΥΚΛΑΡΑ (Ὁδὸς Ἐσθίου 42)

Βρῖσκονται ὅλα τὰ φιλολογικά, νομικά, ἰατρικά, καθὼς καὶ ὅλα τὰ βιβλία τὰ γραμμένα σὴ δημοτικῇ.

ΨΥΧΑΡΗ Ἀγνή—Ὀνειρο τοῦ Γιαννίρη—Στόν Ἰσκιο τοῦ Πλατάνου (δρ. 1,50 τὸ ἕνα),

ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ. Ἀρχισυντάχτης—Ἀπόγονοι (δρ. 1 τὸ ἕνα),

ΣΠ ΜΕΛΑ. Τὸ χαλασμένο σπίτι (δρ. 1).

ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΝΕΙΡΟΥ(*)

Στὸ δάσος

Κλεισμένοι ἔτσι στῶν πεύκων τους τὰ πράσινα κλω-
[νάρια
Πουλᾶκια ποῦ ὄνειρεύονται θωρῶ τὰ κουκουναρία,
Καὶ οἱ πεταλοῦδες σιωπηλὲς λέω νῦναι τὰ ὄνειράτους
Μὲ τὴν ἐφήμερη ὁμορφίαν καὶ τὴν τρελλὴ χαρὰ τους.

Ψαράκι

Μοιάζεις, ψαράκι, τῆς καρδιάς στοὺς διάφανους
[γυαλοὺς σου
Καρδιάς ποῦ ἡ ὀλόφεγγη ψυχὴ ποτὲ ἀπ' τὸ φῶς δὲν
[κρύβει
Μάταια καὶ ἐκείνη, ὅπως ἐστὶ βυθίζεις στοὺς βυθοὺς
[σου :
Ψαρᾶς καὶ ὁ Πόθος στρίφωσε τὰ δίχτυα μὲ μοῦφι.

Ἀρετὴ

Καὶ τὸ καλύβι ὠμόρφηνες μὲ σέβυς καὶ μὲ χάρι,
Κι ὅπου διαβεῖς τὸν ἦσκιο σου δὲ σβῦνει οὐδὲ σκο-
[τάδι·
Τοῦ Κόσμου ἐσένανε ἡ Χαρὰ καὶ ἡ Θλίψη ἐσένα ἐχάρη,
Καὶ ἡ Ζηλοφτόνια ἡμέρηψε στοῦ πόνου σου τὸ χᾶδι.

Βασίλισσα

Συννέμισε, μὴ ἀπόμεινε γαλιᾶζιο ἕνα κομμάτι
Σὰν ἀπὸ θόλο ὑπέρφηλο στοῦ Κόσμου τὸ παλάτι,
Ποῦ ἕνας φεγγίτης γαλανὸς τὸ φῶς τῆς Πλάσης ἰ-
[χνεῖ
Καὶ νὰ διαβεῖς Βασίλισσα δρόμους κρηφούς τῆς δεῖ-
[χνεῖ.

Ἡ χῆρα τοῦ ἀγύριστου

Ὁ Γουρισμὸς μὲ τὴ Χαρὰ μάταια χτυπάει τὴ θύρα :
— Χρόνια ἔχω ποῦ ἐμαντάλωσα πνιγμένου ναύτη ἡ
[χῆρα...
— Μηνύματα σοῦ φέρνομε, κι εἶναι ὁ Καλὸς σου
[ἀπόξω...
— Ἄχ, τὴ χηρὴ μου ἡ ἀδύναμη πῶς δὲν μπορῶ νὰ
[διώξω !

(*) Κοίταξε ἀριθ. 523 καὶ 521.

Ἀντιφέγγισμα

Νάντη ἢ Γαλήνη ἢ αὐγερινή, στὰ ρόδινα ντυμένη,
Μαγεύει τὸ χιονόφτερο καϊκάκι πὺν διαβαίνει,
Καί, ἰδές το, μὲ τὸ Νάυτη του μαρμαρωμένο στέκει,
Σὰ γλάρος πὺν ζυγίζεται στὰ αἰθέρια του παρέκει.

Κηδεία

Στὸ ξόδι του, νά, ὀρθὸς ὁ Ναύτης πλέει·
Νεκροπομποὶ τὰ κύματα ἀκλουθᾶνε·
Ἄναμαλλιάρης ὁ Ἄνεμος τὸν κλαίει,
Καὶ οἱ Στεναγμοὶ τῆς ξενιτειᾶς βοηθᾶνε...

Ἄρνηση

Τὴ λήκυθο ροδόσταμο μιά ἐλπίδα ἀπ'τὶς πολλές μου
Στῆς ἀνθισμένης τῆς ζωῆς τὸ ρυάκι ἀπογοιμίζει·
—Δόσε καὶ ἐμένυνε νὰ πῶ μιά στάλα, ὅσο διακρίζει
Τοῦ βρέφους γλασθὴ ἢ ματιά... Καὶ μοῦ εἶπε : —
[Ἐγὼ ; ποτές μου.

Στὸν καιρὸ

Βασίλισσα ἦρθε ἡ Νιότημου καὶ οἱ Ἐλπίδες ἀκλουθᾶνε
Καὶ τὴν καρδιά μου θρόνο της χρυσὸ ἔστησι τεχνίτης
Μὰ ἐσί, ὦ Καιρέ, πάντα ἄσπλαχνε, παντοινάσου πλάνε,
Τί θές στοῦ Ὀνειρο, τὸ Ὀνειρο, τὶ ἀποζητῆς μαζί της;

Ἀποδυνία

Στὴ Λύση τοῦ καλοκαιριοῦ σου,
Στοῦ χιονοπόρου τὴν ἀρχή,
Δύναμη δόσε τοῦ φτεροῦ σου
Ταξιδεμένη μου Ψυχῆ.

Ψηλά ἀπ' τὸν Παρνασσό σου πέτι,
Φτεροζυγίσου, καὶ μακρυνά
Πέρ' ἀπὸ τὰ πέλαγα μελέτα :
Ποῦ θάρμηνίσεις μὲ βοριά...
...

Φέρετρο

Σπίτι μου, ὡς τώρα πὺν ὁ Χιονιάς
Δὲ σ' ἔχει ραγιαμένο,
Στὸ ἀπάνεμο τῆς γειτονιάς
Λιμάνι εἶσαι ἀραγμένο.

Μὰ ἐγὼ στὸ πλάγι σου ἀκουμπῶ
Θωρῶντας τὸ βαρκάκι,
Ποῦ, ἀθέλητά μου, θε νὰ μῶ
Λίγως κουπὶ καὶ δουάκι !...

Στὸν Ἥλιο

Καλῶς τον, πὺν ἐβασίλευε γιὰ νὰ ξαναγυρίσει,
Λροσιῆς νὰ πιεῖ τὰ δάκρυαμας καὶ τὶς καρδιῆς ἀνθήσει.

Ἔρμα γερατειᾶ

Πρὸς στοῦ σπιτιοῦ του τὴν αὐλή— λιμάνι στερεμένο
Σύρει ὁ ἀσπρομάλλης ὁ ψαρᾶς καϊκάκι σεβρωμένο,
Καὶ λέει πικροστενάζοντας:· Μονάχοι ἐμεῖς πῶ τὴν
Τοῦ Χάρου ἐδῶ ἄς προσμένουμε τὴν ἕσπερη τὴμπόρου.
(Ἀκολουθεῖ) ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

Ἡ ΚΟΙΝὴ ΓΝΩΜὴ**ΓΙΑ ΤΟ ΦΙΛΗΝΤΑ κτλ.****Φίλε «Νουμά»,**

Κι ἄλλοτε, θαρρῶ, σὲ περασμένα χρόνια, κάτι
ἔγραψες γιὰ τὸ Φιλήντα πὺν δημοσίεψε στὰ «Πα-
ναθηναία» ἄρθρο του στὴν καθαρεύουσα. Σήμερα τὸ
κακὸ παράγινε γιὰτὶ συχνὰ διαβάξω στὴν «Ἀκρό-
πολη» χρονογραφήματα στὴ μιζοκαθαρεύουσα μὲ τὴν
ὑπογραφή «Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ». Ὁ δικός μας ὁ Φι-
λήντας εἶναι ; Κι ἂν εἶναι αὐτός, πῶς δὲν ὑπογρά-
φει τὰ χρονογραφήματα μὲ ψευτόνομα, μὰ ἔτσι
φαρδὶὰ πλατιά μὲ τὴν ὑπογραφή του ; Δὲν κατα-
λαβαίνει τὸ κακὸ πὺν κάνει στὸν ἀγῶνα μας ;

Λιγὸς σου
Α. Ν.

ΣΗΜ. τοῦ «ΝΟΥΜΑ». Ὁ Φιλήντας εἶναι, ὁ ἴδιος, ὁ
μοναδικὸς γραμματικὸς τῆς Δημοτικῆς, ὁ κήρυκας ὁ φα-
νατικώτερος τοῦ Δημοτικισμοῦ, καὶ καλὰ κάνει πὺν γράφει
χρονογραφήματα στὴν καθαρεύουσα, καὶ ἀκόμα καλύτερα
πὺν τὰ ὑπογράφει κιάλας φαρδὶὰ πλατιά. Ἔτσι μᾶς δίνει
καὶ τὴ ματσουσιά πὺν μᾶς χρειάζεται. Γιατὶ τόσοι μας
ἐδῶ, καὶ ἀνάμεσό μας τόσοι παραληδες, δὲν κατορθώσαμε
νὰ δώσουμε στὸν ἄθροπο αὐτὸ μιά δουλιὰ, νὰν τὸν συν-
τρέξουμε ποῦρθε διωγμένος ἀπὸ τὴν Τουρκιά, νὰ τοῦ ἐ-
ξασφαλίσουμε ἓνα κομάτι ψωμί, μὰ τὸν ἀφίσαμε, ξένο κ'
ἔρημο, στὴν τύχη του, νὰ λιμάζει τὸ ψωμί. Ντροπὴ μας,
καὶ ὄχι ντροπὴ τοῦ Φιλήντα, πὺν γράφει στὴν καθαρεύου-
σα. Ἐμεῖς τὴ γράφουμε, ὄχι αὐτός.

Ὁ Φιλήντας, βλέπετε, εἶναι ντόμπρος ἄθροπος, καὶ ὄχι
ἐπιτήδειος. Καὶ γι' αὐτὸ δὲ βοήθη προστασία. Οἱ ἐπιτή-
δαιοι βρήκανε καὶ βρίσκουνε. Ὁ φίλος Ἀριστοῦ Κομπάνης
μᾶς ἔλεγε πῶς τὸ «Ζεῦγος Κοζαντζάκη» ἔχει ὑποβάλει μιά
ἢ μιάμιση ντουζίνα διδαχτικὰ βιβλία στὸ διαγωνισμὸ καὶ
τᾶχει καταφέρει μὲ τὴν ἐπιτροπή, ὥστε νὰ βραβευτοῦνε
ὅλα καὶ νὰ τσεπώσει καμιά πενηνταριά χιλιοδοῦλες. Κάτι
ἄλλοι ἐπιτήδαιοι πάλι διαδίδουνε, ἴσως γιὰ νὰ δικαιολογοῦ-
νε τὸ δικό τους τὸ παρδαλὸ τὸ φέροισμο, πῶς καὶ ὁ Παλα-
μάς, ναί, ὁ μεγάλος μας ὁ Παλαμάς, γράφει στὸ «Ἐμπρός»
φιλολογικὰ χρονογραφήματα στὴν καθαρεύουσα καὶ τὰ ὑ-
πογράφει μὲ τὸ ψηφί «Π.». Σὰ νὰ λείπει, βλέπετε, τὸ
κουράγιο ἀπὸ τὸν Παλαμὰ νὰ διαλαλεῖ τὶς πράξεις του! Κα-
λὰ θὰ κάνουν οἱ διάφοροι ἐπιτήδαιοι νάφισουν ἡσυχο τὸ
Φιλήντα νὰ βγάξει τὸ ψωμί του καὶ τὸν Παλαμὰ στὸ χρο-
σολεφανένιο του θρόνο πὺν τὸν ἠψωσε μόνος του, μὲ τὸ
ἔργο καὶ μὲ τὸ χαχαχίρα του.